

BOSNA I HERCEGOVINA
APELACIONI SUD BRČKO DISTRIKTA
BOSNE I HERCEGOVINE
Broj: 96 o P 003186 11 GŽ
Brčko, 18.10.2012. godine

U IME BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE !

Apelacioni sud Brčko distrikta Bosne i Hercegovine u vijeću sastavljenom od sudija Maide Kovačević kao predsjednika vijeća, Ruže Gligorević i Ilje Klaić kao članova vijeća, u pravnoj stvari tužioca B. B. iz B., zastupanog po punomoćniku S. M., advokatu iz B., protiv tuženog DD B. B., zastupanog po zakonskom zastupniku L. N. i punomoćniku M. O., advokatu iz B., radi raskida ugovora i naknade štete, odlučujući o žalbi tuženog izjavljenoj protiv presude Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 003186 08 P od 31.08.2011. godine, na sjednici vijeća održanoj dana 18.10.2012. godine donio je slijedeću

P R E S U D U

Žalba tuženog DD B. B. se odbija i presuda Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 003186 08 P od 31.08.2011. godine POTVRĐUJE.

Obrazloženje

Presudom Osnovnog suda Brčko distrikta Bosne i Hercegovine broj 96 o P 003186 08 P od 31.08.2011. godine odlučeno je:

„Raskida se Ugovor o kooperativnoj voćarskoj proizvodnji zaključen dana 22.02.2007.godine u Brčkom između tužioca B. B. sina L. iz B. kao poljoprivrednog proizvođača i tuženog DD B. B. kao preduzeća, zbog neispunjenja ugovornih obaveza od strane tuženog.

Obavezuje se tuženi DD B. B. da tužiocu B. B. iz B. na ime naknade materijalne štete po osnovu ulaganja u voćnjak koji se nalazi u k.o. U. B. na kč.br.1752/5 i kč.br.1753/2 isplati iznos od 10.100,00 KM sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom računajući od 31.08.2011. godine kao dana presuđenja do dana isplate , kao i da tužiocu B. B. na ime izgubljene dobiti na kulturi višnje zasađenoj na kč.br.1753/2 k.o. U. B. isplati iznos od 1380,00 KM, na ime izgubljene dobiti na kulturi maline zasađene na kč.br.1752/5 k.o. U. B. isplati iznos od 11.475,00 i na ime izgubljene dobiti na kulturi kupine zasađene na kč.br.1752/5 k.o. U. B. isplati iznos od 1.680,00KM tj. da tužiocu na ime izgubljene dobiti isplati ukupan iznos od 14.535,00 KM sa pripadajućom zakonskom zateznom kamatom računatom od 31.08.2011.godine kao dana presuđenja do dana isplate, a sve u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja.

Sa viškom tužbenog zahtjeva u pogledu kamatnog potraživanja tužilac se odbija.

Tuženi je dužan tužiocu naknaditi troškove parničnog postupka iznosu od 3.525,00 KM a sve u roku od 30 dana po pravosnažnosti presude pod prijetnjom prinudnog izvršenja.“

Protiv navedene presude tuženi je blagovremeno izjavio žalbu zbog povrede odredaba parničnog postupka, pogrešno i nepotpuno utvrđenog činjeničnog stanja i pogrešne primjene materijalnog prava, s prijedlogom da Apelacioni sud Brčko distrikta BiH žalbu uvaži, prvostepenu presudu ukine i predmet vrati prvostepenom sudu na ponovno odlučivanje ili da istu preinači, tako da odbije tužbeni zahtjev tužioca u cijelosti kao neosnovan.

Nakon što je u smislu člana 330. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta BiH («Službeni glasnik Brčko distrikta BiH», broj 8/09 i 52/10-u daljem tekstu ZPP BD) ispitao prvostepenu presudu u granicama razloga navedenih u žalbi, pazeći na povrede postupka na koje sud pazi po službenoj dužnosti, ovaj sud je odlučio kao u izreci presude iz slijedećih razloga:

Tužilac B. B. traži da mu tuženi DD B. B. na ime naknade materijalne štete po osnovu ulaganja u voćnjak, koji se nalazi u k.o. U.B. (parcele broj 1752/5 i 1753/2) isplati iznos od 10.100,00 KM, te na ime izgubljene dobiti za višnju iznos od 1.380,00 KM, za malinu iznos od 11.475,00 KM i za kupinu iznos od 1.680,00 KM, a što ukupno po osnovu izgubljene dobiti čini iznos od 24.635,00 KM za štetu, koja je nastala zbog neispunjenja ugovornih obaveza tuženog preuzetih Ugovorom o kooperativnoj voćarskoj proizvodnji koji su 22.02.2007. godine zaključili tužilac i tuženi u cilju razvoja i unapređenja voćarske proizvodnje, osiguranja prodaje i optimalnog iskorištavanja kapaciteta uz obostrani interes, kao i dugoročni zajednički rad u voćarskoj proizvodnji. Materijalna šteta i izgubljena dobit tužioca su nastale kao posljedica neizvršavanja obaveza od strane tuženog, koji se Ugovorom obavezao (član 4. i član 5. Ugovora) da će obezbijediti repromaterijal (sadnice višnje, maline i kupine), vršiti nadzor nad sadnjom i održavanjem voćnjaka, snabdijevanje tužioca potrebnim količinama mineralnog đubriva, obezbijediti stubove i žicu za sadnice, tehničku pomoć i nadzor u sadnji i održavanju i primjeni agrotehničkih mjera, osiguranju kod Osiguravajućeg društva, ali tuženi osim isporučenih sadnica nije izvršio svoje druge ugovorene obaveze, pa je tužilac, koji je u skladu sa svojim ugovornim obavezama (član 6. Ugovora) na svojim parcelama označenim kao k.č. broj 1753/2 i 1752/5 k.o. U. B. podigao plantažu višnje, maline i kupine i zasadio na parceli broj 1753/2 1180 sadnica višnje, a na parceli broj 1752/5 zasadio je 700 sadnica kupine i 8000 sadnica maline, morao sam da obezbijedi drvene stubove, te stajsko đubrivo da bi mogao započeti sa proizvodnjom, ali zbog neizvršenih ugovornih obaveza od strane tuženog, te lošeg sadnog materijala i neisporučenih zaštitnih sredstava potrebnih za tretiranje voćnjaka došlo je do sušenja velikog broja sadnica i to 6000 sadnica maline i 100 sadnica kupine, te da je redovno „upućivao pozive“ tuženom i ukazivao mu na propuste u izvršavanju njegovih ugovornih obaveza, koje tuženi nije otklonio, pa je došao u situaciju da ne može nastaviti dalju proizvodnju i radi toga traži raskid Ugovora zbog neispunjenja obaveze od strane tuženog i naknadu štete za drvene stubove, koje je morao sam da obezbijedi, stajsko đubrivo, prskanje zaštitnim sredstvima, te neostvarenu (izgubljenu) dobit, prema procjeni vještaka.

Tuženi je osporio osnovanost tužbenog zahtjeva tužioca istakavši da je navedeni Ugovor zaključen u okviru programa USAID-a, koji je organizator cjelokupnih aktivnosti, koje su bile uslovljene aktivnostima i doznačavanjem sredstava od strane USAID-a, koje su izostale, pa je došlo do kašnjenja i zastoja u realizaciji ovog programa. Novčana sredstva za unapređenje poljoprivredne proizvodnje kroz nove zasade su doznačavana preko ove organizacije, a tuženi DD B.

B. je trebao samo pronaći kooperante i sa njima zaključiti Ugovor o kooperativnoj proizvodnji (po izjavi zakonskog zastupnika tuženog zaključio je oko 100 takvih Ugovora). Kako je izostala saradnja sa USAID-om, to je došlo do „malih“ kašnjenja u realizaciji programa. Međutim, cjelokupne aktivnosti su bile uslovljene aktivnostima i doznačavanjem sredstava od strane USAID-a, koje su izostale, pa je došlo do kašnjenja i zastoja u realizaciji ovog programa. Tuženi je dalje u odgovoru na tužbu naveo, a to i u žalbi ponavlja, da je tužilac nedovoljno ulagao u obradu („nebriga za voćnjak“), te da je tužilac sam nabavio žicu, kočeve (drvene stubove) i repromaterijal, jer mu je to bilo jeftinije nego da je iste nabavljao preko tuženog B., jer usluge tuženog prema Ugovoru nisu besplatne, osim besplatne tehničke pomoći od 3 godine i besplatnog osiguranja prevoza i pakovanja robe, pa je predložio da se tužilac odbije sa tužbenim zahtjevom kao neosnovanim u cijelosti.

Prema činjeničnom utvrđenju u prvostepenom postupku tužilac i tuženi su 22.02.2007. godine zaključili Ugovor o kooperativnoj proizvodnji i njihove obaveze po tom Ugovoru su sasvim jasne. Obaveze tužioca sadržane su u članu 6. Ugovora, a obaveze tuženog u članu 4. i 5. Ugovora. Tužilac je obezbijedio navedene parcele za voćnjak višnje, maline i kupine i radnu snagu, ali tuženi nije izvršio svoje ugovorne obaveze i neosnovani su njegovi navodi u odgovoru na tužbu (koje i u žalbi ponavlja) da je do sušenja voćaka došlo zbog neadekvatne obrade od strane tužioca i da je tužilac sam odabrao da on ore i tanjira zemljište i obezbjeđuje sve ostalo, jer bi to morao platiti tuženom, s obzirom da su obaveze tuženog tačno određene odredbama člana 4. i 5. Ugovora, a što je, prema izvedenim dokazima, tuženi zanemario, kako je utvrdio vještak poljoprivredne struke O. G., a ostalim provedenim dokazima (iskazima svjedoka, tužioca i zakonskog zastupnika tuženog), kao ni paušalnim primjedbama zakonskog zastupnika tuženog nalaz ovog vještaka nije doveden u pitanje, niti su njegova stručnost i objektivnost dovedeni u sumnju.

Vještak je utvrdio da je zemljište tužioca sa velikim limitirajućim osobinama za uspješnu produktivnu i profitabilnu proizvodnju ugovorenih voćnih kultura, ali je propuštena značajna pomotehnička mjera kalcifikacija što rezultira trajnim negativnim efektima u proizvodnji, da je sadni materijal sve tri voćne kulture certifikovan i zadovoljavajući, da su sve tri voćne kulture u sistemu sadnje zasnovane na jednoj od stručnih koncepcija međuredni razmak, razmak unutar redova, da je tužilac obavio sve neophodne operacije u obradi zemljišta, oranje na propisane razore i oranje na propisanu dubinu, ali nije izvršenja agromeliorativna gnojidba (kalcifikacija, fosfalizacija i humifikacija) što je neophodno za bonitet predmetnog zemljišta. Vještak je zatim utvrdio da je sadnja višnje obavljena u jesen 2007- proljeće 2008. godine (sorta „oblačinska“), da je uočio dosta praznih mjesta neujednačenog i narušenog ukupnog stanja zasada, uočio je neopravdano visok napad patogena prouzrokovala mrke pjegavosti lišća višnje i sušenja cvjetova rodnih grančica i mrlje truleži plodova, te biljne vaši, a u suzbijanju korovske flore nisu korišćene herbicidne mjere, nego je primjenjivano samo mehaničko suzbijanje-tanjiranje i međuredno košenje. Sadnja kupine (sorta „ton fri“) obavljena je u proljeće 2008. godine, što je nepovoljnije od jesenje sadnje, da je sklop narušen uslijed sušenja i dijelom popunjavan, da je uočio prisustvo patogena, kako je opisao u nalazu, a u suzbijanju korovske flore korištene su mehaničke mjere-košenje. Malina (sorta „vilamet“) zasadena je u proljeće 2008. godine, što je nepovoljnije od jesenje sadnje, da je sklop narušen 35%, da postoji prisustvo patogena, da je korov suzbijan košenjem, a dva puta i kopanjem.

Na kraju vještak je bio decidan da nije osigurana analiza tla, što je uslov za započinjanje proizvodnje, nije osigurana potrebna količina repromaterijala izuzev sadnog materijala (1.180 sadnica višnje, 8.000 sadnica maline i 700 sadnica kupine), nije obezbijedena besplatna tehnička pomoć u periodu od tri godine, zatim tehnička pomoć u sadnji i održavanju voćaka i za razliku od tuženog koji je učinio navedene propuste neispunivši svoje ugovorene obaveze, tužilac kao proizvođač, prema nalazu vještaka, nije učinio ni jedan propust u ispunjenju svojih obaveza iz Ugovora.

Pobijana presuda prvostepenog suda zasnovana je na utvrđenom činjeničnom stanju da je tuženi kasnio sa isporukom sadnica, da nije isporučio tužiocu zaštitna sredstva, nije obezbijedio mineralna đubriva, žicu za sadnice, tehničku pomoć i pripremu tla za sadnju, nadzor u sadnji i održavanju primjene agrotehničkih mjera, niti osiguranje kod osiguravajućeg društva, pa je kod ovako utvrđenih propusta na strani tuženog i zbog neispunjenja njegovih ugovornih obaveza, pravilno zaključio prvostepeni sud da je tužilac pretrpio štetu propuštanjem tuženog da izvrši svoje obaveze, koje su Ugovorom o kooperativnoj voćarskoj proizvodnji jasno određene.

Vještak G. O. utvrdio je i visinu neostvarene (izgubljene) dobiti tužioca zbog sušenja sadnica, koja za kulturu višnje iznosi 1.380,00 KM, za kulturu maline 11.475,00 KM i kulturu kupine iznos od 1.680,00 KM, a što ukupno za 3 godine za sve tri kulture iznosi 14.535,00 KM.

Ovom iznosu dodat je iznos od 10.100,00 KM, koliko, prema nalazu vještaka Živanović Marjana iznosi materijalna šteta koju je tužilac pretrpio za uložena sredstva u voćnjak (stubovi, obrada, mehanizacija i dr.), a što ukupno čini iznos od 24.635,00 KM, koliko iznosi ukupna šteta koju je tužilac pretrpio zbog neispunjenih ugovornih obaveza od strane tuženog i koji iznos naknade je tužiocu i dosuđen pobijanom presudom prvostepenog suda.

Neosnovan je žalbeni navod tuženog da je podneskom od 30.05.2011. godine preinačen tužbeni zahtjev tužioca, jer je isti tada samo usklađen sa nalazom vještaka O. G. i Ž. M., a što tužilac ima mogućnost i prema odredbama Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta BiH, jer se usklađivanje zahtjeva prema nalazu vještaka ne smatra preinačenjem tužbenog zahtjeva, koja procesna radnja se može učiniti samo do okončanja pripremnog ročišta.

Nepotrebno je tumačenje zajedničke namjere ugovarača, kako je u žalbi navedeno, pozivom na odredbu člana 99. stav 2. Zakona o obligacionim odnosima („Službeni list SFRJ“ broj 29/78), jer su odredbe navedenog Ugovora kojim su određene obaveze obje ugovorne strane (tužioca i tuženog) sasvim jasne i stoga tumačenje nije potrebno.

Ostali žalbeni navodi tuženog, u kontekstu izvedenih dokaza i utvrđenih činjenica relevantnih za presuđenje u ovom predmetu, su neosnovani, jer se ti žalbeni navodi odnose na Ugovorom jasno određene obaveze stranaka i utvrđenje visine štete od strane navedenih vještaka, čije nalaze je tuženi mogao u prvostepenom postupku nalazom drugih vještaka eventualno dovesti u pitanje, ali takav prijedlog tuženi nije postavio pred prvostepenim sudom.

Kako je na utvrđeno činjenično stanje prvostepeni sud pravilno primijenio materijalno pravo (odredbe člana 124., člana 130. i člana 132. Zakona o obligacionim

odnosima), a da pri tome nije počinio povrede postupka na koje žalba ukazuje, niti povrede na koje ovaj sud pazi po službenoj dužnosti, te pravilno odlučio o troškovima postupka, valjalo je žalbu tuženog odbiti kao neosnovanu i pobijanu presudu prvostepenog suda potvrditi, na osnovu člana 335. Zakona o parničnom postupku Brčko distrikta BiH.

PREDSJEDNIK VIJEĆA

Maida Kovačević